

מפקד מחוז תל-אביב, הודקפו, שוטרי התנועה הרכובים ירדו מאופנועיהם ועמדו דום. אלא שבמקום פעם אחת, השמיע הרמקול את התקוה פעמיים — בפעם השניה בקול קוני טרלטו אופראי. הקהל המשיך לעמוד דום. לאחר הדגשה זו של עקרונותיה הציוניים, יצאה הפגנת מפ"ם לדרך.

לפי התוכנית, צופה ברחובות היה צריך לעמוד על מקומו שעה וחצי, באם רצה לראות את התהלכות מראשיתה ועד סופה. היתה זו אחת ההפגנות הגדולות שרחובות הכרך ראו: שורות של חאקי ואפור (פועלי העיר), שורות של נערי מחנות העולים. אחריהם צעד כוחה האמיתי של מפ"ם: ים של חולצות כחולות, שהשרוך הלבן של השומר הצעיר מושלל בהן, בסוף צעדו אנשי המי שקים, שבאו בתערובת של בגדי שבת ובגדי עבודה נקיים.

על מכונית משא הוסעו תבניות גדולות של ספר הפלמ"ח; לפניו נשאו שני צעירים את סמלו. היה זה, אולי, הדבר היחיד בכל התהלכות שהיה חסר טעם. נראה כי מפ"ם החליטה להוכיח את צדקת בן-גוריון כי לא היה הפלמ"ח אלא צבאה הפרטי של מפ"ם. בשעה 10.30 יצאה משלחת של מפ"ם (ללא דגלים או סיסמאות) לאצטד, לפי לוח הזמנים, היתה העצרת ההסתדרותית-מפא"ית צריכה להתחיל בשעה 10 בדיוק. כל המאחר לא יוכנס. כל קבוצה נושאת-סיסמאות לא תורשה לעבר את המחסומים.

מוכיר מועצת פועלי תל-אביב, אליעזר שכטר, האחראי לעצרת, הודיע שהוא מוכן לדחות את תחילת העצרת לשעה 11 ולהכניס אלף משתתפים של מפ"ם. **השוטרים הסתלקו**. לא הרחק משם, ליד שער הנמל, נתפורה יחידת משטרה רכובת סוסים לרוחב הכביש המוביל לאצטד. לקראתה צעדה ההפגנה המפיימת. אך לא ארע מאומה. מרכזי ההפגנה החליטו כי אין טעם להתפצל, פנו לעבר גן העצמאות. במיפ" קי שנערך סוכם מספר המשתתפים: 10.600.

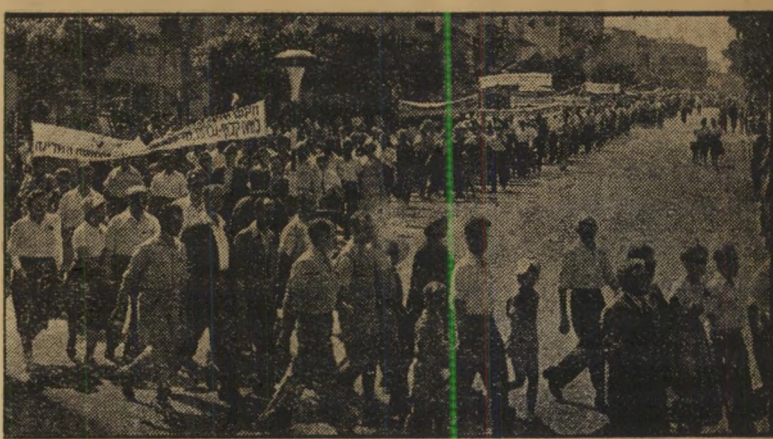
השוטרים הרכובים עזבו את המקום. בינתים התנהלה העצרת המפא"ית לפי התוכנית: ביצוע מסכות, נאומים, ריקודי עם, הצגות ספורט, מקהלות. ספסלי העץ הישנים של האינדסטריאל היו כמעט מלאים — ברובם בני נוער מאורגנים. מצבה המוזר של מפא"י כחברת הממשלה

השלטון מגביל את החופש אלא חוסר כשרונו של האומלל. למחרת ההתנפלות על יאשה חפץ, טעו הארץ כי כמה כובעי-משטרה בעלי מצחיות מוכספות חייבים להחליף את ראשי חובשיהם. מאמר זה גרם התמרמרות במטה המש"טרה, שהזכיר שאין לרשותו בולשת פוליטית. מוסד חשוב זה שייך לענף ממשלתי אחר, שאינו דואג דחקה למניעת פשעים. לקהל הרחב לא היה הדבר מענין ביותר. הוא רק ידע כי קנאת הבלשים מרבה טי"ר, אינה מרבה כשרון.

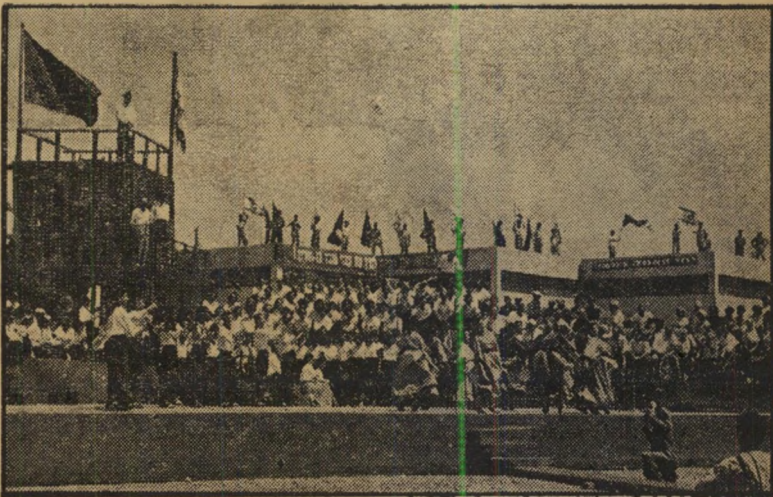
חגיגות הפעלים והמחסום

בברלין המזרחית צעדו רבבות פועלים קומוניסטיים בתהלכות האחד במאי. בברלין ה"מערבית צעדו רבבות פועלים סוציאליסטים לכבוד אותו הג פועלים. בין שתי התהלכות הפרידה גדר תיל. אותה גדר פיצלה את מתנה הפועלים בא"ר. בתל-אביב, בה נערכו החגיגות המרכזיות, נמתחו שלוש גדרות לחסום את מבר"את האיצטד העירוני, בו ערכה מפא"י את עצרתה. ליד המחסומים שמרו אנשי פלוגות ופועלי המשטרה, לבל יתפרצו מפגיני מפ"ם. בשאר הערים בארץ לא נראו גדרות של תיל. אך המחיצה היתה לא פחות גבוהה. **הימנעו בפול**. בשעה תשע בבוקר היתה תהלכות חברי מפ"ם מוכנה לזנו. רחוב בר-נר, בו שוכן מועדון המפלגה, והרחובות הסמוכים, היו גדושים צעירים ומבוגרים נושאי דגלים, תופים ויונות-שלום, שהתאספו מכל אזור התיכון והדרום לכבוד המאורץ. פיגנה הסמוכה, החליפו הרמזורים שהות"קנו לפני יומיים את אורותיהם באוטומטיות חלת-גזנית. אך התנועה היתה בכיוון אחד בל"בד. שוטרים רבים דאגו שרחוב אלנבי יהיה פנוי עד אשר תהלכות מפא"י תעבור, בדרכה לאצטד.

ב-9.20 עברה המכונית המפא"ית האחרונה, גדושה בני נוער בחולצות כחולות. כעבור דקות שידר הרמקול המפ"מי הוראה להת"כונן למצעד. צלילי האינדסטריאל מילאו את הרחובות. הצופים הרבים הסתכלו בסקרנות משועממת. אחרי שיר המעמד, בא שיר ה"לאום. השוטרים הרבים (ביניהם אלי דקל-

תהלכות האחד במאי של מפ"ם, תל-אביב

הכמה המרכזית של עצרת אחד במאי. (בקומה העליונה: יוסף ידין).

העם היד רצתה

אם תרצה זאת ידך המחושלת, ייעצור כל גלגל במדינה! (שיר ה"ו במאי)

במדינת ישראל, 1953, לא היה כל צורך במלה "אם". היה המחושלת של כל אורח ישראל, כלי הפדל דת, מין וגזע, מוכנה ל"עצור כל גלגל בשם כל אמתלה שהיא. בחמשת השבועות האחרונים בלבד, נעצרו הגלגלים בחמש שבתות, בארבעה חגים ובי"שלושה חצאי-ימים של חול המועד. הדת, המדינה ומעמד הפועלים חברו יחד, מצאו שלושותם את סמלם העליון באבטלה כללית. בעוד שבועיים יספק חג הסעוד — שכר עות — את ההמשך הרציני. במדינות אחרות, מסכנות יותר, הוסיפה יד המחושלת לעבוד למען המולדת. בבריטניה היה דחו הפועלים את הג ה"ו בכאי ליום הראשון, כדי שלא להפסיד יום עבודה. בי"רובי בריט-המועצות הכפילו הפועלים את ה"נורמות, לכבוד היום הגדול. אולם מדינת-ישראל אינה כה אומללה. כי שגלגליה נעצרים, אין בניה גחעים ברעב. להיפך, הם יכולים לאכול מנת-חג: את ה"חשבון משלם עיין הדוד העשיר באמריקה, המשלשל את דולאריו לתוך קופסת הנדבות. ה"ו במאי היה, פעם, יום הכבוד לעבודה היוצרת. מאו זרמו נאומים רבים על גדות הירדן. בינתיים הפך ליום השבת של הקב-צנים.

ממשלה מי הולך בשדות?

האותות המסתוריים, המבשרים לפקיד ממשלה כי עומד לחול שינוי בהדר הבוס, פעלו השבוע בכמה מסדרונות. הניחושים: דב יוסף, שר-הצנע שושאר בי"לי תיק, עימד להתמנות כשר החקלאות במ"קומו של פרץ נפתלי, שלא התבלס ביותר בי"תפקיד זה. נפתלי עצמו, איש כלכלה מובהק, יהיה מנהל בנק הדואר והבנק הלאומי. דו"ליק הורוביץ, המועמד לתפקיד מנהל הבנק הלאומי, יהיה סגנו. יהיה זה, בין השאר, נצחון אישי חשוב ל"לוי אשכול, שר האוצר. דב יוסף לא קיבל

צבי פרידלנדר (שמאל) מביים מא חורי הכמה את המסכת באיצטד